

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Solia Crăciunului

Din discursul ținut la Radio, în noaptea de Crăciun 1932, de către E. S. Mons. ANGELO M. DOLCI, nunțiul papal în România

Nu Roma cesarilor cu vulturii stăpânitori, nu Atena, regina literelor și a artelor, se vor mândri de a fi fost patria Copilului prin care se vor împlini dorințele și aspirațiile veacurilor, în care se vor concentra speranțele omenirii și de care sunt legate destinele și istoria popoarelor, ci mica cetate a Betleemului, care, înmormântată în somn, nici nu bănuște nașterea aceluia, care mai mult decât David a făcut-o nemuritoare.

Bațiunea se încurcă și se pierde, dar privirea ei luminată de credință pătrunde în această groasă pustie, în care nu vedem decât o fecioară, frumoasă ca surăsul Domnului, curată ca un gând ingeresc, sfântă ca armonia lui Dumnezeu, săracă și uitată de lume, fără altă zestre decât farmecul și blândețea: iată Regina aleasă pentru a da naștere doritului Mesia. — Ea stă reculeasă în rugăciune, cu mâinile împreunate, cu ochii spre cer, într'un extas de iubire, în timp ce o suflare divină, o suflare de paradis, mângâie chipul ei de inger și fața ei radiază o lumină cerească, făcând-o mai asemenea unui Herubim decât unei ființe omenești, și scoțând la iveală toată frumusețea și tot farmecul acestui suflet fecioralnic și curat...

Neavând Pruncul divin în absoluta lui sărăcie nici ceace nu lipsește celui mai sărac nou născut, Fecioara îl acoperă cu o parte din propria ei îmbrăcăminte. Dar dacă e numai tăcere și întunec în jurul ieslelor necunoscute de oameni, Duhul lui Dumnezeu lucrează. El veghează și asupra ieslelor smerite și face să răsună, în mijlocul unui nimb de lumină, imnul de bucurie și de iubire pe care pline de emoție îl vor repeta toate generațiile veacurilor viitoare. Mărire lui Dumnezeu în înaltul cerurilor și pace pe pământ oamenilor de bună învoire.

Anunțarea oficială a nașterii lui, făcută de crainicii cerului, respiră un aer fermecător și simplu. Nu cuvinte mari, nu fraze căutate, nu expresii pompoase. „Vi s'a născut azi în cetatea lui David Mântuitorul lumii, Hristos Domnul”. Și anunțarea aceasta, în vorbele căreia se simte limbajul umilinței, nu are loc în mijlocul aclamațiilor sgomotoase de bucurie ale mulțimei, ci în adâncă tăcere a nopții. Iar mesajul nu este transmis regilor puternici ai pământului, nici marilor demnitari ai statului, nici oamenilor truțași, bogăți și voluptuoși, ci păstorilor care, în această oră divină, gustară un început de fericire cerească. Totuși ieslele acestea sărace și umile, vor fi carul triumfal în urma căruia va pași omenirea biruită în truța sa, în iubirile sale vinovate și în poftele transformate în scop suprem de viață. Ieslele acestea sărace și umile vor fi carul triumfal în urma căruia vor merge științele, literile și artele, liberate de sensualismul care înjosește inteligența, moleșeste voința și duce la decăderea civilizației și la distrugerea progresului.

Noapte fericită, care revii în fiecare an plină de farmec fără seamăn, care îmbătrânești cu cei bătrâni și întineresti cu cei tineri, tu, care ești fericirea sufletelor curate, a avânturilor sublime și senine ale poezilor și ale artiștilor, tu care ești sărbătorită în toate căminurile și ca o viziune de paradis umplu cu vise de aur somnul nevinovăției, vorbește inimelor noastre, cu vorba ta mută dar elocventă, și întipărește în inimile noastre adevărul că: desertăciunea și mândria, onorurile și bogățiile, moleșea și voluptatea sunt plăceri cari amă-

Răboj de anul nou

Zestrea trecutului și datoria viitorului — Probleme vechi în vremea nouă — Avânt nou în slujba vechie

(=). Anul Domnului 1932 nu mai este decât o amintire. Și încă nu din cele mai plăcute și, deja de pe acum, destul de spălăcită. Din vina lui. Avea chipul scofălcit și întunecat. S'a sbătut, inutil și fără sistem, să limpezească o moștenire proastă. N'a reușit. A trăit din expediente și din amânări. Intre timp, desorganizarea și haosul a crescut, până când, în cele din urmă, el și-a dat ultima suflare în ghiarele ucigașe ale crizei generale, care l-a sugrumat.

N'a fost bun nici cu biserica, ajutorul căreia la vindecarea cumplitelor boale ale omenirii s'a dovedit totuși din ce în ce mai indispensabil. Aiureala generală, depresiunea morală, senzația de nesiguranță, lipsa de elan creator, veșnica amenințare a zilei de mâine mai rea decât cea de ieri, au avut în chip fatal repercusiuni și asupra rodniciei cu care a putut fi vestit între oameni cuvântul Domnului. Intre oameni sfărmași de apăsarea materiei — de către preoți chinuși de grija pâinei de toate zilele.

De sigur, Biserica — ne gândim la a noastră în deosebi — și-a făcut datoria deplin. Viața ei s'a desfășurat liniștit și, după împrejurări, normal. Nici un ram din vasta și complexa ei trudă pentru mântuirea sufletelor nu s'a oprit în loc. În afară de urtutul atentat pe care îl încercase împotriva preoției noastre răposata guvernare tehniciană, n'am avut de înregistrat sguduri mai mari și pierderi ireparabile. Situație, care ar trebui socotită mulțumitoare. Mai ales că, în astfel de vremuri criminale, a te menține pe teren echivalează cu un progres real.

Totuși, întrebarea este: progresat-am destul? Atâta cât cere mereu neastâmpărul crescând al vremii? Atâta cât pretinde vertiginosă și permanentă prefacere a rosturilor lumii, cu cari trebuie să ținem pas și să le dominăm? — Răspunsul șovăie. Zestrea pe care o ducem în anul nouilor nădejdi 1933,

gesc o clipă și dispar în clipa următoare; că toate cele pământeste sunt trecătoare și subrede, că viața este un vis, că virtutea este nemuritoare și că numai cine imită pe Copilul acesta poate să sfideze timpul, căci pe când pe mormintele celor puternici din lumea aceasta ingerul morții scrie cu melancolie: „Aici zace...” pe mormintele celor puternici din cer ingerul nemuririi scrie vesel: „Aici trăește...”

Noapte fericită, care ești plină de încântare și pentru națiunea română, fiica marei familii latine, și care salută cu atât entuziasm pe dumnezeescul Copil, protejează înaltele-i destine și condu, ca'n trecut, această scumpă națiune, pe calea de ascensiune a progresului și a civilizației creștine!

ne pune pe gânduri. Purtăm în spate povara aproape tuturor necazurilor și problemelor pe cari le desbatem de-atâta vreme, fără a le fi putut duce la sfârșit mulțumitor.

Pastorația noastră merge încet și scârțând, pe vechile făgașe. Incepând cu partea cea mai ușoară: administrația, biroul. Destulă încetineală și adesea neglijență. Apoi: liturgia. Cu cât s'a ridicat, în general, frumuseța slujbelor noastre, care lasă atâta de dorit? — Predica. Sunt parohii, și azi în 1933, unde nu se vestește cuvântul Domnului cu lunile! — Nici un pas mai însemnat în cateheză. Cine discută la noi, în publicațiile pe care le avem, probleme catehetice? Nimeni. — Misiunile au arătat pretutindeni zel și roade frumoase. Totuși unde suntem de idealul spovedaniilor dese și a cuminecărilor zilnice?

Și cum stăm cu diferitele asociațiuni și reunituni pii, cari snt de atâta folos în pastorație? AGRU se menține. Dar merge cam încet. Pentru celelalte, cu toate hotărârile congresului Agru dela Oradea, n'am reușit încă să avem o conscriere completă și o organizare mai strânsă, pe eparhii și provincie bisericească. — Deși fără ele nu putem nădăjdui nici pe departe un pas hotărâtor în marea problemă a presei, pe care o ducem plocon anulului ce vine cu toată gravitatea ei, fără să fi făcut un pas înainte. Pentru că organizarea cetitorilor și defacerea este aci mai importantă chiar decât organizarea producției însăși.

În felul acesta nu-i mirare că nu se simte deajuns noua pulsație de viață creștinească pe care o dorim și care ne este condițiune de existență. Fiindcă de măsura în care vom putea produce curentul de recreștinare a țării, depinde viitorul. — De asta depinde și soarta bisericii și a slujitorilor ei. De sigur, asigurarea existenței materiale a clerului, atât de nedreptățit și chinuit în vremea din urmă, este ea însăși condițiune pentru ca slujitorii altarelor să-și poată împlini cu râvnă și cu succes misiunea mântuitoare. Totuși, ea nu va fi asigurată statornic decât prin schimbarea de atmosferă pomenită mai sus și pentru producerea căreia trebuie eforturile permanente ale tuturor.

Și acest răboj e departe de a fi complet. El nu schițează decât pe cele mai bătaoate la ochi dintre neajunsurile, pentru îndreptarea cărora se pregătește de mult un conciliu provincial, care nu reușește să se mai țină. N'am pomenit nimic de sistemizarea controlului, astăzi insuficient; de învierea mândstirilor, cari ar putea face bine nespuse de mare; de chestiunea pensiunilor preoțești, rană mereu deschisă și dureroasă; de școala confesională

și atâtea altele. — Și nici această înșirare sumară nu am făcut-o cu gând de critică, și cu atât mai puțin pentru a trage concluzii pesimiste și descurajatoare. Dimpotrivă. Ne dăm seama, că idealul perfecțiunii creștine va rămâne în vecl neajuns. Dar chiar de aceea, toate vremile și toate generațiile au datoriat să muncească din răputeri pentru a-l apropia tot mai mult. Această muncă se cere însă deosebit de stăruitoare în vremuri de răutate excepțională, ca cele de azi. Să nu uităm o singură clipă, că suntem o generație de sacrificiu. Să aducem deci jertfa cu toată inima și cu tot entuziasmul. Numai așa va fi bineprimă și rodnică.

Dacă însă vom înțelege, cu mic cu mare, acest glas de chemare la muncă jertfelnică, Domnul va binecuvânta strădanțiile noastre și va face să rodească îmbelșugat via, pe care a sădit-o dreapta Sa. — Fie anul în care am intrat vremea bineplăcută a binecuvântărilor Domnului!

Muzeul Nășăudului. Cinci oameni de bine, cum nu mulți se află, (dd. I. Marțian, V. Șotropa, Dr. A. David, Dr. H. Mureșan și I. Moisil) și-au pus la oaltă bibliotecile, colecțiile lor de acte și documente, și alte obiecte de muzeu, pentru a fonda o nouă instituție națională-culturală. Din danile marinoase, cari se poate zice că reprezintă averea celor cinci, a și luat ființă, bine de curând, Muzeul Nășăudului.

Noua instituție va avea următoarele secții: I. Preistoria și arheologia. Vase vechi, cioburi, unelte de piatră, de cremene, bronz, fier. Pietrii cu inscripții ș. a. II. Istoria. Documente, manuscrise, acte vechi, scrisori, protocoale, corespondențe, monede vechi, peceși, stampe, fotografii, portrete, ori ce fel de ilustrații ș. a. Uniforme grănicerești ș. a. III. Etnografie-folclor, artă populară și religioasă. Obiecte lucrate, crestate, sculptate în lemn, ca: furci de tors; unelte de agricultură; instrumente muzicale; ouă încondelate (impestrite). Costume naționale; lăncere; pocruțe; scoarțe; covoare; jucării și alte obiecte de industrie populară. Icoane

religioase, pe lemn, sticlă, șfeșnice, pomelnice, triptice, etc. Folclor, literatură populară IV. Geografie și Turistică: Cărți, hărți, planuri, descrieri. V. Științe-naturale: relativ la fauna, flora, mineralogia, geologia ținutului. VI. Arhiva: Colecții speciale de acte și documente vechi. VII. Secția școlară: Obiecte vechi din școala trecutului; icoane, hărți, planșe, cărți de școală, (abecedare, cărți de cetire, etc.) românești, nemțești, ungurești. În general ori ce privește școala. VIII. Biblioteca — Arte grafice. Ori ce fel de cărți, ziare, reviste și orice imprimare tipărite în sau despre ținutul nostru. Cărți cari au fost v'odată proprietatea unor grăniceri, azi decedați, în orice limbă și de orice fel. IX. Secția patriotică sau cultul strămoșilor. (Se dorește ca fiecare familie să-și aibe istoria ei, dela cei mai vechi înaintași cunoscuți.) X. Ateneu — cicluri de conferințe culturale și de pomenire ale mărețelor figuri ale strămoșilor noștri, pentru a le cunoaște cât mai bine și a le avea mereu în amintirea noastră. Apoi conferințe științifice, artistice, istorice, etc. Ilustrate cu proiecțiuni luminoase. Conferințe pentru intelectuali și pentru țăranime.

Gândul nobil ce a dat ființă acestui așezământ de indiscutabilă însemnătate: cristalizarea întregii vieți culturale și științifice a ținutului grăniceresc în jurul aceluia muzeu, fără îndoielă că i-se va răspunde din partea tuturor cu aceeași demnitate și desinteres, cu care a pornit la drum. — Căci merită.

Un pas înainte

Cum ar trebui să fie preotul și cum e. Unde e vinovăția? O măsură bună

de Pr. Ioan Borza

Preoția este apostolatul ideal. E lupta ce se dă exclusiv pentru altul. Dacă nu e luptă, trudă, zel, ori nu se dă pentru altul — nu e preoție adevărată. Jumătățile de apostoli nu vor aduce mari servicii împărăției creștine. Se cer aici oameni dintr'o bucată, exclusiv și în permanență în serviciul bisericii. Biserica nu are lipsă de ofițeri blazați. Sluga la doi

stăpâni nu poate sluji la nici unul, și cel care nu e nici cald nici rece e bun de aruncat afară.

Preotul i-se cere integritate, sfințenie, retragere dintre ale lumii valuri, asistență și cooperare în toate ramurile vieții spirituale și intelectuale. Și nu numai atât. El trebuie să fie mângăitorul și sprijinul săracului, luând parte la toate operele de caritate și ajutând instituțiile cu bună menire. Cu'n cuvânt i-se cere eul său întreg, energia și viața sa. Și e bine așa. El e rînduit doar' exclusiv pentru alții.

Dar oare statul, societatea și particularii ce-i dau preotului? Ii dau barem posibilitatea să-și îplinească sublima-i chemare? — Nul Dimpotrivă! I-se cere totul — dar i-se dă mult prea puțin pentru a putea fi ce trebuie să fie și nu prea mult pentru a nu fi nimic.

Cea mai tragică viață e a lui. E știut doar că dușmanul vieții intelectuale și spirituale e prea multă muncă brachială, și preocupările zilnice a înghiebarii unei ridicole gospodării. Porunca e clară: Spiritul tău preotule, să planeze în sferile înalte ale credinței și științei teologice, — dar în același timp să scoți de unde nu-i cele necesare unei familii de 7—8 membri și să faci față pretențiilor societății, care din împărăția luxului și a comodului te privește zimbînd peste umăr. Să fii pururea în ogorul Domnului și lângă turma credincioșilor — dar, fii atent, să exploatezi bine și ogorul sesiunii celor 20—30 jug. pământ blestemat cu spini și polomidă, care-ți reclamă prezența alor șapte zile din săptămână, căci până vine prescura e prudent să ai tu. Să fii gata cu dragoste, pentru serviciul, dar supraveghează și servitorii tăi, cari te pot fura când și cu ce nici nu gîndești. Grijește deci preotule, că numai cu recolta porțiunii, pe care de altfel o împarți cu lucrătorii și secerătorii, vei rămânea cu copiii neinstruiți, ba vei purta și după 20 ani, de preoție, tot reverenda, din Seminar. Trebuie alte venituri. Trebuie ține și tu și îngrășe vite, porci, oi (dacă ai cu ce le cumpăra)! Fă-te agricultor, apicultor, viticultor, porcicultor, etc.! stăruiește, supraveghează, muncește și vei avea Bine! Dar credincioși? Cum așteaptă ei pâinea spirituală să le-o frîngil

Foia „Unirii“

Filosofia morții

— în poezia noastră populară —

de Gavril Todica

Frumoasă e înțelepciunea în viață, dar și mai frumoasă poate fi la moarte, în ora morții.

Oamenii aleși, cari cu sufletul liniștit își închid ochii spre somnul de vecl, sunt exemple înălțătoare, și Montaigne se oprește cu predicție la aceste tipuri eroice.

În filozofia veche avem multe învățături despre „*euthanasia*“. Dar exemplele cele mai splendide le cunosc din *viețile sfinților*.

Pentru omul religios, umbra morții dispăre în lumina credinței. Moartea e înviere într'o lume mai bună.

Pentru omul cugetător, gura mormântului trebuie să fie lecția cea mai elocventă de filozofie. Ceeace o accentuează și poezia popularului *) când ne spune că viața omului e scurtă: azi este, mâine nu mai este:

Așa-i viața omului
Ca și floarea câmpului:
Cădo roua — înverzeste,
Cădo bruma — vestejește.

*) Când nu indic alte texte, citos după DOINA
Din Ioan Corbu, Bistrița, 1925. — În deosebi poeziile
publicate sub no. 946—1007.

Sau:

Dimineața înfloreste
Peste zi se vestejește
Și spre seară nu mai este:

Vremea vine, vremea trece. Ani trec după ani în nolanul eternității. Mil de oameni se nasc și mor în fiecare oră, în fiecare minută. De mil de ani, tot așa se scurg bieteile ființe pe sub poarta deschisă a Timpului. Viața ni-s'a dat cu ceva rost, căci nimic nu e întâmplător în univers. Încă Socrate spunea, că nu trebuie să ne lăpădăm viața, precum soldatul nu trebuie să-și părăsească postul, unde este pus. Infernul celor vechi avea pedepse speciale pentru sinucigași și loc special de supliciu.

Omul normal ține deci la viață, în virtutea unei legi firești și se teme de moarte:

Drag mi-e a trăi pe lume,
Frică mi-e că mor ca mâine
Și rămân toate de mine.
Vine moartea într'o noapte
Și te desparte de toate.

Unii oameni mor atunci, când sunt mai bine aranjați pentru viață. Părăsesc lumea aceasta în culmea norocului:

Ce e omu 'n astă lume?
Plînge și se vestejește
Nu ști moartea când sosește.
Lasă prunci și lasă casă
Când viața-i mai frumoasă.
Și se duce 'n altă țară
De-acolo nu 'ntoarnă iară...

Idelle aceste le exprimă și Coșbuc în cunoscutele lui versuri:

Viața-i datorie grea
Și lașii se 'ngrozesc de ea.

Credința 'n zilele de-apoi
E singura tărie 'n noi,
Că multe-s tari cum credem noi,
Și mâine nu-s!

Și-oricât de amărăți să fim,
Nu-i bine să ne deslipim
De cel ce viețile le-a dat.
O fi viața chin răbdat
Dar una știu: că ni-s'a dat
Ca s'o trăim!

(Moartea lui Fulger).

Intrebarea capitală e: *cum să ne trăim viața?* Discuția acestei probleme nu mai aparține aici, ci la „*Filosofia vieții*“. Cu certitudine, a ne trăi viața nu înseamnă să jucăm halaripu, ci să trăim așa ca la moarte să nu regretăm că am trăit; să nu ne pară rău că ne despărțim de lucrurile trecătoare. Iar mai departe voia lui Dumnezeu!

În asta se poate cuprinde filosofia vieții și a morții.

Lăsați dar toate de o parte
Și incetați dela păcate,
Căci aceste aduc pierire
Osândă, nefericire.
Caută, umblă ostenește
Și de suflet te 'ngrijește.
Că nimic nu-ți folosește.
Dacă acesta s'osândește.

(Versuri dela morții).

Dar versurile din urmă sunt de origine cărturărească — creștină, precum și următoarele, în cari sunt prelucrate unele învățături evanghelice:

Satele sunt înămolite în superstiții, blasfemii, hoții, învrășbirii Crismele sunt pline, iar cărarea bisericii acoperită cu buruienii — Luptă preotule, căci asta ți-e menirea! Ești doar un alt Hristos. Slujba ta e pentru altul. — Dar baremi dați-ne salariul! — Ei, aici se vor aplica curbe speciale! Preoțimea doar trebuie în primul rând să jertfească pentru țară. Bine dar dați-ne puținul baremi! — Nu sunt bani, restanța pe 7-8 luni nu se va achita.

Bietul preote încărcat cu toate răspunderile și în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, și atârnat să balanseze căutându-și un echilibru între cer și pământ atât de ingrat.

Dacă nu se împarte el, — se află o sută de mâni să-l împartă.

Și, culme a ironiei, se spune — chiar și între intelectuali ce se cred bine informați — că, preotul are cea mai ușoară, mai fără răspundere și mai bine plătită slujbă. Noi o primim și pe asta, cum primim tot ce ni-se dă și nu ni-se dă. Totuși, ar fi spre cinstea colegilor mireni să recunoască cel puțin, că după ce am trecut prin școli echivalente, nu avem o soartă comună; nici ca societate, nici ca localitate, nici comoditate, nici mediu intelectual, nici școli să ne instruăm copiii decât la 50—100 km. ba nici cel puțin puțin, de a nu fi de toate, ci numai preoți.

Dacă se așteaptă dela preot să fie preot, atunci să i-se dea și posibilitatea. Nu să-l legi de stâlp și-apol să i-crieri să refacă o lume.

Am citit cu bucurie și legitimă satisfacție, că facultății noastre de teologie i-s'a acordat dreptul de licență ca oricărei facultăți universitare. Iată o măsură binevenită și cu binefăcătoare repercusiuni în rândurile preoțimii. Am impresia că odată deschise examenele pentru licență, va fi un adevărat asalt din partea preoților tineri și bătrâni. Preoți celibi, licențiași și doctori în sf. teologie, — iată ce ne trebuie. Nu experți în diferitele ramuri ale economiei. Aceștia nu vor duce biserica la mare înflorire. Dar deocamdată nu li-se poate imputa. Sunt preoții ce pot nu ce vreau și ce ar trebui să fie. Și cei cari sufer din cauza acestei situații desigur nu sunt francmazonii,

ci în primul rând chiar preoții, cari se sbat o viață întreagă între împlinirea datoriei lor sfinte și mizeria zilei.

Criza economică și accesesele nebuniei sociale, le va vindeca acel regim, care va ști și va vrea să dea preotului situația în care el să poată fi apostolul idealist, exclusiv și în permanență în serviciul lui Dumnezeu și al oamenilor.

Hristos ieri și azi și în veci. Așa credea și mărturisirea Sf. Pavel. Și așa au crezut și mărturisit în toată vremea toți creștinii dreptcredincioși. Nu așa însă o seamă de dușmani ai Domnului și ai învățăturii sale. Aceștia au mers până acolo cât să-i tragă la îndoială până și existența istorică, nu numai dumnezeirea.

Rătăcirile afirmației acestora e dovedită în toate apologeticele creștine. Tezele creștine mai nou i-s'a alăturat și un profesor universitar evreu: Dr. Klausner din Ierusalim, după cum scrie „Christliche Welt”. Invățăturii evreu în opera sa „Viața lui Isus” arată că Talmudul e o mărturie de foarte mare valoare pentru realitatea istorică a lui „Rabi Ieșuah din Nazareth”, care a trebuit să fie admirat de rabinii contemporani, dar n'a putut fi recunoscut de ei drept Mesia, din motive național-politice. Numitul dr. Klausner împărțește Talmudul în două părți: una mai veche, alta mai nouă. În partea mai veche se povestește că Isus a făcut minuni; a „înșelat” norodul; și-a „bătut joc de predanile bătrânilor”; a fost răstignit la sărbătoarea Paștilor pentru „erezii” sale și pentru că a fost un „tulburător” al poporului. Abia în partea a doua, care e mai nouă, se însinuă că Mântuitorul ar fi fiul unui soldat roman numit Pandera. La numele acesta s'a ajuns așa că creștinii susțineau nașterea lui Hristos dintr'o fecioară. Decât: fecioară grecește înseamnă: parthenos. J dovii dintr'asta au făcut numirea ironică: „Fiul panterei”. Mai târziu, ne mai fiind înțeleasă această ironie, i-s'a căutat o explicație, și s'a găsit c'ar fi numele tatălui lui Hristos, care ar fi fost deci un anumit Pantera sau Pandera.

Legenda aceasta a trecut și în opera de batjocură Toldoth Ieschu, din care și-a scos Häeckel trivialele-i insulte la adresa lui Hristos și a creștinismului, cum se știe din lucrarea „Welträtsel” a farsorului dela Jena. Mărturia istoricului judeu Josephus Flavius referitor la Mântuitorul, profesorul Klausner o recunoaște și el de ireproșabilă din punct de vedere istoric.

Cât poate face mâna voastră — faceți! Căci vremile sunt rele, vrăjmașii mulți, primejdiile mari. În lupta cu necredința dreptcredincioșii nu pot nici visa să fie cruțați. Nici de răgaz nu poate fi vorba. Fiecare clipită trebuie folosită, și fiecare bucățică de teren ocupată, până ce n'apucă în stăpânirea puterii contrare. Jertfele nu se precupețesc. Trebuie să jertfești enorm de mult, ca să nu pierzi tot.

Catolicismul bavarez înțelege perfect de bine aceste imperative ale vremii și li-se acomodează. Culegem câteva date edificatoare din raportul „Asociației de presă catolică pentru Bavaria”. E atât de elocvent graiul cifrelor!

Asociația din chestie numără 35.000 membri înscriși personal, și 590.000 atașați corporativ. Susține 8 ziare, cu palatele lor cu tot. Asociația de presă a orașului München e proprietara alor cinci ziare, case și tipografii din provincie și patru ziare bisericesti, înafară de alte două organe de publicitate din capitala Bavariei. Grație spiritului de activitate ce domină în organizație, s'au aranjat 2099 adunări populare, 591, serate cinematografice, 85 reprezentații teatrale și concerte. Grupărilor locale ale asociației le stau la dispoziție câte 150 de serii de filme, cu text anume compus. S'au ținut 5 congrese de câte 4 zile pentru instruirea și formarea de prezenți și bibliotecari pentru asemenea reuniuni. Bibliotecile asociației au cu totul 852.000 de volume selecte. Anul trecut s'au împrumutat 1'3 milioane opere și s'au dat 231.673 mărci pentru cumpărare de noi cărți. Dela întemeierea sa și până azi asociația a împrumutat membrilor 247 milioane de tipărituri și a cheltuit pentru scopuri de ale presei 36 milioane mărci aur. De notat că aici nu-s cuprinși anii de inflație,

Moartea nu caută pe nime,
Nu ști de bătrân, nici june,
N'are grije de 'mpărați,
De săraci, ori de bogăți.

Ea nu cunoaște tărle,
Nici fală, nici sumeție,
Nu se teme de voinici
N'are milă de cei mici.

Nu vrea s'asculte rugarea,
Plângerea și văetarea
Copiilor greu măhniți,
Cari rămân fără părinți.

Ea de multe-ori se duce,
Unde-i viața mai dulce,
Iar celor ce tot o cheamă
Nu le ia rugarea'n seamă.

Să fim deci în pregătire,
Căci ea vine fără știre,
Totdeauna să veghem
Și moartea s'o așteptăm.

Nu cumva s'avem rușine
Ca și fetele nebune,
Cari la-al mirelui venit
Somnoroase-au adormit.

Să urmăim celor deștepte
Cari au știut să arete
Mult oleiu spre luminare
La dorita întimpinare.

Să ne silim cât se poate
A face tot bune fapte;
Și atunci vom putea oricând
A lăsa acest pământ ?

Avem aici prelucrearea în versuri a para-

*) N. F. Negruțiu, Nu mă uită, colecțiune de versuri pentru ocaziuni funebrale. Gherla, 1916, tip. »Aurora» A. Todoran, pag. 27.

bolei cunoscute din evangelia s-lui Mateiu, cap XXV.

Când ni-se spune în câteva versuri frumoase:

De necazuri lumea-i plină,
Mormântul — loc de odihnă;
Viața este o boală grea:
Moartea-i leac bun pentru ea

putem adăoga, că mormântul e loc de odihnă, dar nu pentru toți, ci pentru foarte puțini, iar moartea e leac bun, dar nu pentru fiecare muritor. Ni-se spune doar, în alte versuri:

Singure faptele bune,
Împlinite aici pe lume,
Sunt în stare să străbată
În viața cealaltă.

În viața de pe pământ să nu lucrăm ca bogatul din Evangelie:

Că având avere multă,
Ce-o adunase cu trudă,
Nu știa cum s'o 'ntărească
Ca 'n plăcere să trăiască...

Deci grăit-a întru sine:
Acum voi să trăiesc bine;
Grânarele le voi sparge,
Mai mari, mai largi, le voi face.

Și voi grămădi în ele
Toate averile mele,
Câte mi-le-am adunat
Într'un timp îndelungat.

Dacă aste voiu plini
Și comori voiu grămădi,
Voiu șice: suflet iubit,
Iată tot ce ai dorit

Măncă, bea, te veselește!
Că nimica nu-ți lipsește.

Ai averi și ai de toate,
Ai nespusă bunătaie...

Însă bunul Dumnezeu
I-a zis prin îngerul său:
Ah, nebune, fără minte,
Ce plănuești înainte?

Au nu știi că chiar la noapte
Va veni amara moarte,
Ducându-ți sufletul tău
Colo 'n chin mare și greu?

Apoi bucuriile tale
Vor pieri fără cruțare:
Vor fi pradă negreșit
Celor ce n'au ostenit. *)

Învățămintele de rigoare, ce ni-se impun din fapte de aceste, se pot resuma deci:

Cată omul și vezi
Nu cumva timpul să-l pierzi,
Ci de suflet să grijești,
Ca să nu te osândești!

Că nu știi când cruda moarte
Te va despărți de toate
Și atunci vei plânge amar,
Însă toate-or fi 'nzadar.

Plânge și te pocăește,
Pân' ce moartea nu sosește.
Te îndreaptă pân' ești viu,
Că la moarte-o fi târziu!

Căci:

Cei ce înzădar
Prin lume rătăcesc
Se 'nșeală, și amar
Viața și-o sfârșesc *)

*) Colecția Negruțiu, pag 31—2.
) lb. 34—36

nici cele 7—8 milioane lucrări mai mici și mai mari ce a împărțit gratis militarilor de prin spitale și lazarete, în vremea războiului.

Gata ori când să-și apere crezul și biserică, asociația luptă cu toată energia și împotriva mișcării ateliste, precum și a sectelor agresive. Așa a făcut bunăoară când cu atacul îndreptat chiar în München, în contra bisericii catolice, din partea Alianței Evanghelice: a tipărit, în 200.000 de exemplare, lucrarea apologetică: „Frumuseța bisericii catolice, recunoscută de profesori universitari și pastori protestanți” și au răspândit-o gratuit, pe la toate casele din oraș. Pentru tipărirea din chestie a fost necesar 1³/₄ vagon de hârtie. Asociația a suportat, fără discuție, cheltuielile și s'a simțit fericită că s'a achitat în felul acesta de-o datorie de conștiință.

Așa se muncește și se jertfește unde credința e o realitate vie și unde creștinii înțeleg să înfăptuiască ceea ce vestesc cu gura la ocazii sărbătorești. (R. Negru).

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut în personalul bisericesc schimbările ce urmează: Păr. *Ion Magda* din Drâmbăr, numit viceprotopop onorar; păr. *Iuliu Mann* din Mădăraș-Fănațe, admin. parohial la Mădăraș, păr. *Dumitru Mureșan* din Ticușul Vechiu, adm. parohial la Lăscud; păr. *Emil Mureșan* din Cerghizel, admin. paroh. la Abuș; păr. *Ion Crăciun* din Sâniacob, admin. paroh. la Hărănglab.

Audiențele tinerilor însurăței la Sfântul Părinte. Familia creștină e lucru mare și sfânt. Câtă dragoste poartă actualul Pontifex acestei instituții s'a văzut când cu enciclica papală »Casti connubii«. Și cât de mult dorește să împărtășiască, direct, în persoană, binecuvântarea sa apostolică celor ce întemeiază familii creștine, a lăsat să se evidențieze și prin dispoziția de a se face abatere dela eticheta Curții Pontificale, de câte ori e vorba să fie primiți în audiențe tineri însurăței. Așa e știut că în audiențele papale femeile și bărbații apar în grupuri separate în salele de primire. Insurăței însă, soțul și soția, s'arată în fața sfântului Părinte împreună, ca în fața sfântului altar. După ce le întinde sfințita dreaptă spre sărutare, le dă tuturora câte-un rozar și câte o medalie, drept suvenir, după care le ține o scurtă alocuție. — Cei atât de mult stimați de Capul creștinătății, dau să se înțeleagă că știu să răspundă cu iubire la iubire: din August până în Noemvrie din anul trecut s'au prezentat în audiență la Sf. Părinte nu mai puțin de 3000 părechi de tineri însurăței, pe cari îi primește și în timpul adventului, când sunt suspendate orice alte audiențe.

Statistica clerului. Părintele călugăr benedictin M. Spitz a publicat de curând în ziarul »Universe« din Londra o statistică a clerului catolic. Datele culese de păr. Spitz arată că pe întreg rotogolul pământului se află 321.000 preoți catolici. Dintre aceștia 257.000 sunt preoți de mir, iar 64.000 preoți-călugări. Pe America se vin 51.500; pe Europa 252.000; pe Africa 4800; pe Asia 10.500, pe Australia 2200. Față de starea numerică dela începutul veacului în curs, statul actual arată un plus de 91.000 de preoți.

Notabilități budhiste trecute la catolicism. Una din aceste notabilități este Junai-jeu, fost atașat militar al misiunii chineze din Franța, supranumit mai în urmă »mandarinul cel sfânt«. Suflet mistic, părăsește cariera militară și colindă Japonia și India. Căutând

fără să aștepte pace inimii sale între ziduri de mănăstiri budhiste. Frământărilor ce-l mistuiau le pune capăt numai lumina învățăturii lui Hristos, pe care i-o face cunoscută colonelul convertit și botezat: Vincențiu Tchang Wen, pe vremuri student la St. Cyr în Franța. — Celalalt convertit este fostul bonz și stareț al celebrei mănăstiri budhiste »Fa Juan Se« din Peking, în lumea chineză bine cunoscutul Tche Fei. După ani îndelungați de svârcoliri sufletești nemângăiate face și el cum făcuse, și cum îl sfătuiau să facă, prietenul său Ju-nai-jeu: se face creștin, îmbrățișând catolicismul. Acum studiază amândoi teologia în mănăstirea benedictină St. Andreas din Lophem-ul Belgiei, împreună cu un alt mandarin călugărit, P. Petru Celestin, în lume, pe când făcea pe ambasadorul și ministrul patriei sale: Lu-tcheng-siang. Impăcați cu sine și cu Dumnezeu, se pregătesc toți trei, în tăcere și rugăciune, pentru apostolia ce-i așteaptă.

Locale. Dumineca viitoare, a Leproșilor, va predica în catedrală păr. *Ștefan Manciu*, profesor la liceul de băeți.

— Tradiționalul *revelion* din seara de Sânt-Văsi s'a ținut și deastădată în condiții excelente. L'a aranjat Casina Română din loc, în sala de gimnastică a Liceului de băeți. Foarte numeroasa asistență a fost delectată de colinzile cântate de corul catedralei de sub conducerea păr. Cherebețiu, de poeziile declamate de dș. Sili Munteanu și Sandu Rădulescu dela Teatrul Național din Cluj și de câteva puncte de cor și vioară, între cari s'a încadrat cât se poate de nimerit piesa »Liniștea Casei«.

— În ziua de Anul Nou preoțimea, profesoria, autoritățile civile și societățile culturale din loc și-au făcut *reverințele la I. P. S. păr. Mitropolit Vasile*. Vorbește păr. prepozit *Iacob Popa*, talmăcind urările de bine ale bisericii noastre pentru Ierarhul iubit, care în această zi de an nou își prăznuiește și onomastica și aniversarea hirotonirii. Răspunde cel omagiat, aducând aminte tuturor de datoria de a cugeta real, de a se mulțumi cu ceea ce poate da truda și sănătatea, și de a căuta mai întâi de toate împărăția lui Dumnezeu. Aceasta este singura cale pentru a ieși din greutățile zilelor și a ne asigura o viață liniștită. După care s'a trimis o telegramă Majestății Sale și s'au făcut recepțiile de rigoare.

Bancnote false. În vremea din urmă crește neamul falsificatorilor de bani. Și încep a se găsi și de aceia cari nu-și mai pierd vremea bătând monede de metal, ci-și încearcă norocul cu bilete, greu de imitat, de 1000 Lei. Falsificatorii au fost arestați. Dar o parte din bilete au fost puse în circulație. Banca Națională face atent publicul la semnele de pe cari acestea pot fi recunoscute. Adecă: hârtia de calitate inferioară, culoarea mai închisă și fără luciul biletelor bune. Apoi filigramele sunt mai puțin clare. Tiparul mai rău, hârnia cu pete. Culoarea cernelurilor mai închisă, bătând în verde, pe când a biletelor bune este de un albastru clar.

Adevărata limbă Internațională. A găsit-o un călugăr catolic din America: Daniil Higgings. El este misionar pentru surdo-muți. În cartea sa de acum zece ani: »Cum se vorbește cu surzii«, a avut buna idee de-a da tuturor posibilitatea de a grăi cu acești frați nenorociți ai noștri. Ei își au, anume, un limbaj universal, care nu se aude și nu se poate scrie: mimica, limba semnelor. P. Higgings a alcătuit din aceste semne un dicționar adevărat. Le-a fotografiat, scriind sub fiecare semn noțiunea ce exprimă. — Acum, o seamă de învățați, și încă dintre cei cu mare nume, sunt de părerea, că în felul acesta s'a rezolvat în chipul cel mai norocos cu putință problema limbii universale. N'avem decât să renunțăm

la toate încercările de limbi artificiale ca Esperanto și altele, și să învățăm cu toții limba semnelor, care nu prezintă nici dificultăți de gramatică, nici de pronunțare, ci are ca element de bază mimica, gesturile firești și comunitățile oamenilor de pe glob. — Ideea a fi părănd ea ciudată la prima vedere, dar proasă nu-i de loc. Și nici imposibilă.

Constituire. Asociația Națională a studenților Români Uniți (»Astru«) din Timișoara și a ales, în adunarea generală ordinară din 19 Decemvrie 1932, următorul *Comitet*: președinte: Virgil Cioban; vicepreședinte: Valentin Dragoș; secretar general: Emil Rațiu; casier: Leonida Barna; bibliotecar: Leontin Pop; secretari de ședință: Mircea Vlăduțiu și Valer Barbu; membrii în comitet: Emil Tat și Aurel Chira; censori: Iancu Simu, Vasile Bogdan și Valer Tarța. — Urările noastre de bine, și spor la muncă!

Telefonul »Unirii«

P. Reghin. Na-u apărut încă decretul și instrucțiunile privitoare la desfășurarea »Anului Sfânt« care va începe la 2 Aprilie. Se așteaptă publicarea lor din zi în zi. De sigur, lucrările pregătitoare au început. Una din grijile principale ale organizatorilor o constituie, firește, măsurile pentru a asigura cele mai bune condițiuni de călătorie și așezare a mulțimilor de pelerini din toată lumea, cari se vor revărșa spre Cetatea eternă. Suntem siguri că, fiind seamă de criza care bântuie încă pretutindeni, se vor face cele mai mari înlesniri și ușurări pe toată linia. — Așa că sărăcia nu va putea fi piedecă pentru participarea unui impunător pelerinaj românesc la marea întâlnire a neamurilor la mormintele apostolilor. — Puteți fi, deci, sigur că el se va organiza și procedați foarte bine punând de pe acum la o parte parale pentru acest scop. — Ca și altă dată, noi vom ținea la curent pe cititori cu tot ce se face și cu tot ce trebuie știut în legătură cu acest planuit drum de înălțare sufletească.

»Legea Românească«. Oradea. Admirăm duhul războinic, pe care îl puneți în fața cumplutului »asalt al catolicismului«. E atât de mare primejdia, încât vă vedeți îndemnați să strigați cu ultima disperare? Luăm spre știre. — Vă recomandăm totuși, să nu vă pierdeți capul. Mânia nu fotosește la nimic. Mai ales când scrii. Te face se sputi ciudățeni. De pildă: Dv. afirmați, că creștinii ortodocși din Calea-Mare nu vreau odată cu capul să-și lase legea însă un canonic dela Oradea, un profesor, un avocat, împreună cu »slugoiul lor« (ce literar!) călugărul L. »umblă dela casă la casă ademenind și adunându-i cu forța să treacă« la unație. — Acum să ne explicați, ce o fi »forța« aia, cu care îi silesc pe bravii provoslavnici să se facă papistași? Armata, poliția, admin. strația, ori ce? Fiindcă, ori-cum, patru nădrăgari n-or fi ei mai tari decât un sat întreg? — Nostim este și tălcul pe care îl dați legii care reglementează trecerea dela un cult la altul. Adecă: funcționarul primăriei, își fac datoria și știu, că numai atunci are cineva gândul curat să treacă dela o religie la alta dacă neinfluențat, etc. ... Va să zică: dați notarului dreptul să judece cât este de curat gândul omului ce vrea să-și schimbe legea. Tălc extravagant, de sigur. Care însă implicit recunoaște, că »funcționarii« respectivi nu și-au făcut datoria impusă de lege. Având, de sigur, să tragă consecințele. — Nu vă vor fi recunoscători pentru această apărare. De aceea: altădată mai multă prudență și mai puțină mânie!

B. Cluj. »Scormonirea trecutului«, poate fi o pasiune nobilă și binefăcătoare. Să nu-i lipsească însă judecata și prudența necesară. Și să dea la iveală lucruri vrednice a fi desgropate din noaptea uitării. — Condițiuni, cu care stă pe picior de războiu confratele dela »Patria«, de ispravă căruia Vă interesați. În viața, atât de bogată și de frumoasă, a dlui Al. Vaida, nu putea găsi oare ceva mai bun, decât bătaioasa broșură de polemică studențească: »Postul virtute? Petrecerea păcat?« — De sigur, cititorii »Patriei«, și mai ales d. Vaida nu va fi de loc încântat de acest omagiu nedorit. Dorința lui a fost să rămână uitată această ... ispravă a tineretelor. Poate și din motivul, că medicul și pacientul de azi înțelege altfel rostul postului, de cum îl vedea studentul organizator de baluri pe pe vremuri. — Și-a și exprimat această dorință față de colaboratorul »Patriei« Care, totuși, nu l-a ascultat. De ce? Numai pentruca »Adevărul« să-și poată reedita... marea dragoste și înțelegere ce are pentru creștinism și biserică? — Păcat de hârtie și de vremea pierdută!

Oficiul parohial. Târgu Mureșului. Confirmăm cu mulțumită primirea sumei de Lei 3852, abonament dela parohiile Boereni, Chinești, Dobric, Groși, Lepuși, Rohia, Suciul de sus și Vima-mare.

Oficiul parohial. Ghirolt. Am primit suma de Lei 467, abonament pe 1931 și 1932.

M. Dej. Am primit 400 Lei dela păr. Mânzat și Ungur.

P. Blaj. Vă mulțumim pentru suma de 400 Lei abonament pe 1932.

D. Bucium. Calendarsul s'a trimis. În contul abonamentului a rămas 134 Lei.

G. Lupeni. Am primit 200 Lei abonament pe 1933.

P. Top. Am primit abonamentul pe 1932.

D. Budinț. Am primit abonamentul pe 1931 și 1932.